

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 24.03.2020
Vår ref.: 201707968-213
Arkiv: 517
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Jørgen Kocbach Bølling
22959854/jboe@nve.no

Vardafjellet vindkraftverk - Oversendelse av klager på vedtak om revidert detaljplan og endret lokalisering av nettstasjon

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) godkjente i vedtak av 31.01.2020 endring av detaljplanen for Vardafjellet vindkraftverk i Sandnes kommune, Rogaland fylke. Tillatelsen innebærer at Vardafjellet Vindkraft AS kan endre turbintype fra Senvion M-118 til Vestas V-117 i Vardafjellet vindkraftverk.

NVE ga i vedtak av 10.12.2019 Vardafjellet Vindkraft AS tillatelse for ny plassering av 22kV/400V transformator og koblingsanlegg utenfor planområdet ved adkomstveien til vindkraftverket.

NVE har mottatt 13 klager på endringen av detaljplanen og en klage på vedtaket om endret lokalisering av nettstasjonen. Klagen er oversendt innen klagefristene og tilfredsstillende de øvrige vilkår for klagerett i forvaltningsloven kapittel VI. NVE har forberedt klagen i tråd av forvaltningsloven § 33.

Vi kan ikke se at klagen gir grunnlag for å endre eller omgjøre våre vedtak. Klagen oversendes derfor Olje- og energidepartementet (OED) for endelig avgjørelse.

NVE beslutter ikke utsatt iverksettelse av vedtaket om godkjenning av endring av detaljplan for Vardafjellet vindkraftverk.

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) godkjente i vedtak av 31.01.2020 en endring av detaljplanen for Vardafjellet vindkraftverk i Sandnes kommune, Rogaland fylke. Tillatelsen innebærer at Vardafjellet Vindkraft AS kan endre turbintype i Vardafjellet vindkraftverk, som er under utbygging. Sammenlignet med Senvion M-118 har Vestas V-117 en meter kortere rotordiameter, en halv meter høyere tårn, samme totalhøyde og 1 dBA høyere kildestøy ved 8 m/s vindstyrke. Bakgrunnen for endringen av turbintype er at leverandøren av Senvion-turbinene gikk konkurs sommeren 2019.

NVE ga i vedtak av 10.12.2019 Vardafjellet Vindkraft AS tillatelse for ny plassering av 22 kV/400V transformator og koblingsanlegg utenfor planområdet ved adkomstveien til vindkraftverket.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 52-54
Capitolgården
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsvæien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Konsesjonshistorikk

NVE meddelte konsesjon for Vardafjellet vindkraftverk 18.12.2014, og Olje- og energidepartementet (OED) stadfestet NVEs vedtak 23.03.2017. Vardafjellet Vindkraft AS fikk da konsesjon til å bygge og drive et prosjekt på 30 MW. Det konsesjonsgitte prosjektet var basert på en løsning med 9 vindturbiner med 80 m tårnhøyde, rotordiameter på 93 meter og samlet totalhøyde på 126,5 m. Konsesjonen ble oppdatert 05.04.2017, i henhold til vilkår fastsatt av OED.

Miljø-, transport- og anleggsplan (MTA-plan) og detaljplan for tiltaket ble godkjent av NVE 15.02.2018 med 7 vindturbiner, hver med installert effekt 3,6 MW. Det fremgår av vedtaket at turbinene skulle driftes på 3,45 MW, hovedsakelig for å overholde retningslinjene for støy. Samlet installert effekt ble derfor fastsatt til 24,15 MW. Prosjektet ble på dette tidspunkt godkjent med tårnhøyde på 87 m og rotordiameter på 126 m, og en totalhøyde på 150 m. Dette er en økning i totalhøyde på 20 m sammenlignet med konsesjonsgitt løsning. NVEs vedtak av 15.02.2018 ble stadfestet av OED 29.06.2018.

Vardafjellet Vindkraft AS fikk 26.11.2018 godkjent en endring i detaljplanen for prosjektet. Endringen i vedtaket var knyttet til plassering av turbin T7 og overgang fra Vestas V126 turbiner til Senvion M-118. Installert effekt i hver turbin ble økt fra 3,6 MW til 4,2 MW, som utgjør en samlet installert effekt på 29,4 MW. Prosjektet ble på dette tidspunkt godkjent med tårnhøyde på 91 m, og rotordiameter på 118 m. Totalhøyden var som før på 150 m. OED stadfestet NVEs vedtak 18.03.2019.

Vardafjellet Vindkraft AS fikk en korrigeret anleggskonsesjon for tiltaket 09.08.2019. Denne korrigeringen var en følge av at konsesjonen meddelt 05.04.2017 i forbindelse med OEDs klageavgjørelse, var påført feil organisasjonsnummer.

Anførte klagegrunner

Vardafjell Vindkraftverk AS klager i brev av 21.02.2020 som følge av at NVE har satt krav til at worst case skal legges til grunn for beregning av støy fra tiltaket. De mener dette ikke er i tråd med tidligere vedtak, der real case ble lagt til grunn.

Sandnes kommune klager i brev av 24.02.2020. Kommunens primære klagegrunnlag er at den godkjente endringen i detaljplanen øker antall boliger som kan få støy over støygrensen, fra 14 boliger til 65. Kommunen skriver videre at endringene av anlegget etter deres syn er svært omfattende fra konsesjonssøknaden frem til i dag. Kommunen mener at konsekvensutredningen til konsesjonssøknaden ikke dekker de etterfølgende endringene i prosjektet, noe som innebærer at blant annet sumbelastningen på lokalbefolkningens helse ikke er utredet. Sandnes kommune mener at vilkårene for deres tidligere positive vedtak i saken ikke er fulgt opp. Kommunen mener også at fremtidig nedlegging og opprydding av anlegget ikke er sikret med de konsesjonsvilkår som er satt i konsesjonen til Vardafjellet vindkraftverk.

Rogaland fylkeskommune og Fylkesmannen i Rogaland klager som følge av støyvirkninger for naboer, og fordi de mener at konsekvensutredningene for prosjektet og de offentlige høringer som er gjennomført anses som utilstrekkelige. Dette er klagegrunner som også gjenfinnes i de fleste av de andre klagen. Mange hevder at det ikke er lagt inn tilstrekkelig sikkerhetsmarginer i støyberegningene, og flere mener at NVE har begått saksbehandlingsfeil. Videre anføres det brudd på en rekke lover og regler og det klages på tiltakets virkninger for naturmangfold og friluftsliv. Virkninger av skyggekast og lysmerking påklages også.

Spørsmålet om klagerett er hjemlet i forvaltningsloven § 28 første ledd. Her fremgår det at «enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse». Dersom et vedtak

påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse innen klagefristen, har NVE etter forvaltningsloven § 28 plikt til å ta klagen til behandling. Klagene i denne saken er etter NVEs vurdering fremsatt av parter med klagerett. NVE har lagt en sammenfatning av innkomne klager i vedlegg.

Tiltakshaver har i brev av 03.03.2020 kommentert innkomne klager. NVE har ikke sammenfattet dette, men vil benytte relevant informasjon i vår vurdering av innkomne klager.

NVEs vurdering

Klager på tidligere vedtak

Sandnes kommune, Fylkesmannen i Rogaland m.fl. klager på temaer som ikke har vært til behandling ved forberedelsen av vedtak av 31.01.2020. Det klages på NVEs forutgående godkjenning av Miljøtransport- og anleggsplan (MTA-plan) for tiltaket, tidligere vedtak tilknyttet endringer i detaljplan for tiltaket mm. Videre hevdes det at NVEs vedtak er i strid med internasjonale forpliktelser og regelverk, og at det er begått flere saksbehandlingsfeil, blant annet knyttet til manglende medvirkning og høringer mm. Det hevdes også at NVEs konsesjonspraksis innebærer brudd på forvaltningsloven og folkehelseovgivningen. Fylkesmannen klager også på grunnlag av manglede vurdering av naturmangfoldloven § 8-12 ved godkjenning av endring av turbintype.

NVE viser til brev av 29.02.2020 der OED vurderer brev fra Sandnes kommune og Advokatfirmaet Kluge, på vegne av 54 naboer til vindkraftverket, vedrørende klager på tidligere vedtak i saken, krav om omgjøring og stopp i pågående arbeider. NVE har i brev av 25.11.2019 til OED ikke funnet grunnlag for å ta omgjøringsbegjæringen fra disse parter til følge, og oversendte saken til departementet. OED konstaterer i sitt brev at de vesentligste anførselene fra kommunen er rettet mot støy og manglende medvirkning. Departementet viser i den forbindelse til at NVE for tiden har til behandling søknad om endring av turbintype, og at støy er et tema i den sammenheng. Departementet finner det derfor hensiktsmessig å avvente videre behandling av omgjøringsbegjæringen til NVE har ferdigbehandlet planendringssøknadene og oversendt eventuelle klager på disse. Når det gjelder begjæringen om utsatt iverksettelse, viser departementet til at det ikke foreligger påklagede vedtak som åpner for en vurdering etter forvaltningsloven § 42. Departementet kan heller ikke se at det er annet grunnlag for utsatt iverksettelse i denne saken.

NVE kan ikke se at det er fremlagt ny informasjon som tilsier at vi skal gjøre en annen vurdering av tema tilknyttet tidligere vedtak i saken, herunder virkninger av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 8-12. NVE viser til at det som var til behandling og ble godkjent som endring av detaljplan i vårt vedtak 31.01.2020, er endring av turbintype. Etter vår vurdering er det som tidligere redegjort for, kun relevant å vurdere virkninger av denne endringen. NVE vil på dette grunnlag bare vurdere de klagene som knyttes til vårt vedtak av 31.01.2020, der kun endrete virkninger av støy, skyggekast og hinderlys er relevant å vurdere.

Støy

De fleste av klagene omhandler støy fra Vardafjellet vindkraftverk. Flere av klagerne mener at prosjektet er så vesentlig endret etter konsesjonen ble gitt, at grunnlaget for konsesjon nå er borte. NVE konstaterer at dette synet først og fremst knyttes til endrede støyvirkninger fra konsesjon til tidligere godkjenning av detaljplan for tiltaket, og ikke til NVEs siste vedtak i saken. Rogaland fylkeskommune skriver imidlertid at de mener at vårt siste vedtak vil gi større støyvirkninger enn det som er tidligere godkjent.

Sandnes kommune med flere mener at konsesjonens støyvilkår må endres fra «bør» til «skal». Videre mener de at NVE tar feil i vår vurdering av at det ligger 1 dB sikkerhetsmargin inne i støyberegningene.

Kommunen mener at dette må medføre en innskjerping av støygrensen til 42 dB, ettersom de mener at usikkerhet i støyberegninger skal settes til +/-3 dB. Andre klageinstanser har fremlagt informasjon om at eksisterende turbiner bråker mer enn forutsatt fra turbinleverandøren.

Tiltakshaver klager på sin side som følge av at de mener vedtaket er i strid med NVEs tidligere vedtak, der vi har lagt til grunn at støyberegningene kan utføres som real case, altså at statistiske vindretninger og vindhastigheter kan legges til grunn for vurderingen av om retningslinjens grenseverdi på L_{den} 45 dBA overholdes.

Vestasturbinen har 1 dB høyere kildestøy enn Senvionturbinen ved 8 m/s vindstyrke som er M-128s krav til beregningsverdi. På de lavere vindstyrkene viser tiltakshavers opplysninger at Vestasturbinen har lavere kildestøy enn Senvionturbinen. For å redusere støyvirkninger fra Vardafjellet vindkraftverk har NVE i vedtak av 31.01.2020 lagt til grunn at vindkraftverket skal bygges og drives på en måte som gjør at støynivået ved bygninger med støyfølsom bruk ikke skal overstige et worst case-nivå på L_{den} 45 dBA, jf. M-128 veiledning. NVE har i tidligere vedtak i denne saken lagt til grunn real case støyberegninger. Etter vår vurdering medfører NVE siste vedtak en forbedring for naboer rundt vindkraftverket når det gjelder virkninger av støy fra vindkraftverket.

NVE mener at vi i vårt vedtak på en tilstrekkelig måte har redegjort for øvrige problemstillinger reist i klagen, og konstaterer at klagerne er uenig med NVEs vurderinger. Vi har redegjort for at konsesjonens vilkår for støy skal leses som «skal» ikke «bør». Videre har vi redegjort for sikkerhetsmarginer i beregninger av støy fra vindkraftverk og vi har redegjort for hvorfor vi mener at det er riktig å benytte worst case fremfor real case ved beregning av støy fra vindkraftverk. Vi har lagt til grunn oppdatert veileder (M-128) til retningslinjen (T-1442) i vårt vedtak. Vi kan ikke se at det er fremlagt argumentasjon fra klagerne som tilsier at vi skal endre vår vurdering av støy fra Vardafjellet vindkraftverk.

Skyggekast

Sandnes kommune mener at konsesjonens skyggekastvilkår bør endres fra «bør» til skal. Andre klageinstanser er negative til at NVE har gitt utbygger 2 år til å få på plass systemer for å overholde regler for skyggekast, og at dette er i strid med OEDs tidligere formulering, der de henviser til at ingen boliger skal ha skyggekast over grenseverdiene.

Etter NVEs vurdering gir overgangen fra Senvionturbinen til Vestasturbinen ikke vesentlige endringer for tiltakets skyggekastvirkninger. NVE kan ikke se at det er fremlagt argumentasjon fra klagerne som tilsier at vi skal endre vår vurdering av skyggekast fra Vardafjellet vindkraftverk.

Lyssetting

Nielsen mener at det fortsatt er usikkerhet vedrørende lysmerking av turbinene, som vil bli 150 m høye.

NVE har i vårt vedtak lagt til grunn at prosjektets lysmerking vil bestå av rødt mellomintensitetslys, i tråd med Luftfartstilsynets regelverk for luftfartshinder som ikke overstiger 150 m. Dersom det viser seg at dette ikke er tilfellet skal saken fremlegges for NVE for en ny vurdering. NVE vil da vurdere muligheten for å pålegge radarstyrt hinderbelysning på nytt.

Flytting av nettstasjon

Løland klager på NVEs vedtak av 10.12.2019 om endret plassering av nettstasjon. Løland begrunner sin klage med at han mener søknaden er for mangelfull. Kartet har dårlig oppløsning, ingen målestokk, og det er kun to røde ringer som viser gammel og ny plassering av nettstasjon. Det er ingen beskrivelse av

selve nettstasjonen. Dette mener han at er i strid mot forvaltningsloven §16, og burde ikke vært godkjent av NVE.

Løland mener videre at hans merknader til prosjektet ikke er hørt, og at han ikke har fått lik behandling som andre høringsparter. Andre høringspartnere har fått tilsendt tegninger samt annen relevant informasjon, og de har fått forlenget høringsfrist. Løland opplyser at han verken har fått tegninger eller annen dokumentasjon som han har bedt om, eller forlenget frist for høringsuttalelse. Den nye plasseringen av nettstasjonen er flyttet ca. 600 meter vekk fra godkjent konsesjonsområde, og i Lyse nett sitt konsesjonsområde for kraftlinje. Når Lyse nett søkte om konsesjon, var ikke nettstasjonen med i konsesjonssøknaden. Nettstasjonen har ingen tilknytning til kraftlinjen som ligger i konsesjonsområdet. Løland mener på dette grunnlag at NVE må kunne framlegge dokumentasjon for at de er fritatt plan og bygningsloven paragraf § 20-6 samt byggeforskriftene § 4-3.

NVE viser til at nettanlegg med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 i all hovedsak er unntatt fra plan- og bygningslovens regler, jf. plan- og bygningsloven (pbl.) § 1-3 annet ledd. Det innebærer at nettanlegg med anleggskonsesjon etter energiloven ikke er omfattet av kravet om byggesøknad etter pbl. eller tilhørende byggesaksforskrift.

Lyse Elnett AS søkte 30.01.2020 om å overta anleggskonsesjonen for nettstasjonen som ble meddelt Vardafjellet Vindkraft AS. Partene er enige om at den endrete plasseringen av nettstasjonen er vesentlig gunstigere ved tilknytning av fremtidige kunder. NVE vil ta stilling til Lyse Elnett sin søknad i nærmeste fremtid.

Annet

Nielsen ber om at NVE ikke skriver om hans klage, som han mener har skjedd tidligere. Videre viser han til brev fra Sandnes kommune, der det hevdes at NVE tillegger kommunen intensjoner den ikke har, og der de ber OED lese deres klage og ikke NVEs tolkning av klager. Austrått begrunner sin klage med at han og moren mener det ikke er gitt konkret avklaring når det gjelder begrensninger for fremtidige byggeprosjekter og godkjenning av disse på hennes eiendom.

NVE har i vedlegg til oversendelsen sammenfattet alle innkomne merknader. Alle klagene er imidlertid også tilgjengelig for OED gjennom vår digitale internettløsning; SeDOC. Vi har i vårt vedtak redegjort for veileder M-128s formuleringer vedrørende fremtidig bebyggelse i områder som er berørt av støy fra vindkraft. NVE kan på dette grunnlag ikke se at det er fremlagt argumentasjon fra klagerne som tilsier at vi skal endre vår vurdering på dette punkt.

Begjæring om utsatt iverksettelse

Sandnes kommune og Motvind Norge har bedt om at deres klager gis utsatt iverksettelse av NVEs vedtak av 31.01.2020 inntil klagen er endelig avgjort av Olje- og energidepartementet (OED).

NVE viser til at både underinstansen (NVE) og overinstansen (OED) kan bestemme at et vedtak ikke skal iverksettes før klage på vedtaket er endelig avgjort (fvl. § 42). Utsatt iverksettelse er et unntak fra hovedregelen om at et vedtak kan iverksettes umiddelbart selv om det er påklaget. Beslutning om utsatt iverksettelse gjelder derfor spesielle tilfeller.

Om NVE skal gi utsatt iverksettelse, avgjøres konkret og beror på en helhetlig skjønnsvurdering. Dette er blant annet basert på en vurdering av ulike interesser og forhold knyttet til selve klagesaken.

NVE har besluttet å ikke utsette iverksettelsen av vårt vedtak om godkjenning av endringer i detaljplan om ny turbintype for Vardafjellet vindkraftverk.

Etter NVEs vurdering er det i dette tilfellet ikke tilstrekkelig grunnlag for å fravike hovedregelen om at vedtaket kan iverksettes umiddelbart. NVE har i vurderingen lagt avgjørende vekt på at det foreligger en endelig konsesjon og en godkjent detaljplan/MTA for prosjektet.

Dette er en prosessledende beslutning som ikke kan påklages. Den kan likevel overprøves av OED på eget initiativ, eller dersom klager ber departementet om det.

NVEs konklusjon

NVE kan ikke se at det i klagen er kommet frem nye opplysninger som gir grunnlag for å endre eller omgjøre våre vedtak av 31.01.2020 og 10.12.2019.

Klagene oversendes derfor Olje- og energidepartementet til endelig avgjørelse (jf. forvaltningsloven § 33). Alle sakens dokumenter gjøres tilgjengelige for departementet gjennom internettløsningen SeDoc.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Arne Olsen
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: Sammenfatning av klager

Kopi til:

Forum for natur og friluftsliv Rogaland
Fylkesmannen i Rogaland
Heino Nielsen
Kjell Inge Refsnes
MOTVIND NORGE
MOTVIND SØRVEST v/Bjarne Jensen
Ola Andre Auestad
Rogaland fylkeskommune
SANDNES KOMMUNE
Svein Inge Austrått
Sviland Bydelsutval v/ Leidulv Harboe
TOVE IREN SKAAR
Vardafjellet Vindkraft AS

Vedlegg - Sammenfatning av klager

Kjell Inge Refsnes skriver i epost av 21.02.2020 at han og familien i Soredalen er imot utbyggingen, som følge av virkninger for friluftsliv og naturmangfold.

Rogaland fylkeskommune skriver i brev av 19.02.2020 at de fremlegger en foreløpig klage på endret detaljplan. Klagen begrunnes med at et betydelig antall boliger vil bli utsatt for støy over anbefalt støygrense ved den planlagte vindkraftutbyggingen på Vardafjell, og at dette antallet vil øke som følge av de sist godkjente endringene.

Fylkesutvalget anbefaler at det gjennomføres en grundig gjennomgang av saksbehandlingen og de vedtak som er fattet for Vardafjell vindkraftverk. Konsekvensutredningene for prosjektet og de offentlige høringer som er gjennomført, anses som utilstrekkelige i forhold til gjeldende krav.

Dersom prosjektet blir videreført, må det gjennomføres en ny konsekvensutredning og offentlig høring basert både på oppdatert informasjon om prosjekttekniske forhold og oppdatert kunnskap om miljø- og samfunnsmessige forhold, før det kan tas stilling til de omsøkte endringene.

Fylkesrådmannen forventer at OED, slik det er indikert i brev til Sandnes kommune datert 29.01.2020, vil ta stilling til omgjøring av tidligere vedtak etter at søknaden om de siste endringene i detaljplanen er behandlet og eventuelt påklaget, og at det i den forbindelse vil gjennomføres en grundig gjennomgang av saksbehandlingen og de vedtak som er fattet for Vardafjell vindkraftverk, herunder manglende konsekvensutredninger og høringer knyttet til de endringene som har blitt godkjent etter at prosjektet opprinnelig ble konsesjonssøkt i 2013. Fylkesrådmannen vil i den sammenheng særlig henvise til forskrift om konsekvensutredninger, EU-direktivet om konsekvensutredninger som Norge gjennom EØS-avtalen er forpliktet til å følge, og relevante domsavgjørelser i EU-domstolen vedrørende prosjekter som gjennomgår en trinnvis godkjennelse.

Klagen vil legges fram for fylkesutvalget for stadfesting 17.03.2020. Protokoll fra møtet vil bli oversendt sammen med saksframlegget etter behandlingen i fylkesutvalget.

Vardafjellet Vindkraft AS skriver i brev av 21.02.2020 at de påklager NVEs vedtak. Dette begrunnes med at både NVE og OED i tidligere vedtak i saken har konkludert med at lokal vind best beskriver støybelastningen omliggende boliger vil bli utsatt for. Vardafjellet Vindkraft AS er av den oppfatningen at vedtaket av 31. januar i år bryter med tidligere praksis og vedtak ved at det krever at støyanalyser basert på målinger som skal gjennomføres innen to år etter at vindkraftverket er satt i drift, skal baseres på worst case beregninger, og ikke lokal vind, slik det tidligere har vært vedtatt. Vardafjellet Vindkraft AS ble meddelt endelig konsesjon av OED etter klagebehandling allerede 23. mars 2017. NVEs/OEDs konsesjonsvedtak og de påfølgende fire vedtak/klagevedtak knyttet til godkjennelse av detalj- og MTA-plan bygger alle på beregninger basert på lokal vind. Vardafjellet Vindkraftverk AS vil overholde krav om maks 45 db lden ved alle boliger med støysensitiv bruk, slik vedtaket krever, og iverksette tiltak som dette forutsetter. Vardafjellet Vindkraftverk AS mener imidlertid at en støyanalyse som skal ligge til grunn for slike tiltak, må være basert på lokal vind, som beskrevet i tidligere vedtak, og ikke worst case, som beskrevet i vedtak av 31. januar 2020.

Svein Inge Austrått skriver i brev av 21.02.2020 at han påklager vedtaket, på vegne av sin mor Marta Olena Austrått. Klagen begrunnes med at de mener det ikke er gitt konkret avklaring når det gjelder begrensninger for fremtidige byggeprosjekter og godkjenning av disse på hennes eiendom. Med henvisning til NVE vurdering av dette tema skriver Austrått at det brukes konsekvent formuleringen «kan» som ikke gir konkret avklaring på muligheter for nybygg på eiendommen en gang i fremtiden. De mener at formuleringen «kan» i praksis betyr at det ikke gis garanti for byggetillatelse. Dette mener de at kan gjøre deres eiendom verdiløs ved rivning av eksisterende bolig. Her har vindkraftverket ansvar for å

gjennomføre avbøtende tiltak, eller finne en løsning. Dersom dette ikke blir tilfellet, krever de en bekreftelse på at kommunen, uten avbøtende tiltak, tillater nybygg selv ved $L_{den} 45$ dBA grensen.

Motvind Sørvest ved Bjarne Jensen skriver i epost med vedlegg av 21.02.2020 at de påklager NVEs vedtak. Klagen begrunnes med at Jensen mener NVE ikke har tatt hensyn til noen av høringsuttalelsene som er fremlagt. På dette grunnlag kreves det at alle innspill vurderes på nytt, og at søknaden avslås. I vedlegg fremlegges Jensens høringsuttalelse, som hevdes ikke å være tilstrekkelig vurdert. Jensen opplyser videre at det etter høringsinnspillene ble gitt er fremkommet nye momenter som det må tas hensyn til. Han mener at det i beregningene ikke er tatt hensyn til at ising på turbinbladene vil medføre økt støy. Videre opplyser han at erfaringer fra Egersund vindkraftverk, som er pålagt å gjennomføre støymålinger og gjorde dette i 2019 etter ca 2 års drift viser at alle de 4 turbinene det ble målt kildestøy for viser at turbinene avgir mer støy enn forventet.

- Turbin 1= 108.0 dB. 3.8 dB over forutsetning i anleggskonsesjon
- Turbin 2 = 104.6 dB. 0.4 db over
- Turbin 3= 104.9 dB. 0.7 dB over
- Turbin 4 = 104.9 dB 0.7 dB over

Jensen skriver at dette viser at det for Vardafjell må legges inn en usikkerhet i støyanalysene på typisk +3 dB. Dette vil føre til at mange flere boliger kommer over støygrenser på $L_{den} 45$ dBA.

Heino Nielsen skriver i brev av 20.02.2020 at han påklager NVEs vedtak, som følge av virkninger av støy, skyggekast og lysvirkninger. Nielsen påpeker at kildestøyen fra turbinene er økt, og mener at NVE ikke har tatt hensyn til at det må medregnes en feilmargen på 3 dB i støyberegningen. Når man legger til feilmarginen er det flere hus som kan få over $L_{den} 45$ dBA. Dette mener han at er i strid med vilkårene som OED har satt i vilkår 17 i konsesjonen den 05.04 2017. Utbygger eller NVE har heller ikke behandlet usikkerheten knyttet til støyberegningen slik det er satt i vilkårene for støy.

NVE gitt utbygger 2 år til å få på plass systemer for å overholde regler for skyggekast. Dette mener Nielsen at strider mot regelverket og OEDs tidligere formulering, der de henviser til at ingen boliger skal ha skyggekast over grenseverdiene.

Nielsen mener at det fortsatt er usikkerhet vedrørende lysmerking av turbinene, som vil bli 150 m høye.

I konsesjonsvedtaket skriver NVE at det er en IEC-klasse II vindturbin som er best egnet i området. Under hele saksprosessen har utbygger beskrevet at det er en IEC-klasse II.A turbin som er lagt til grunn. Dette er i tråd med konsesjonen. Den nye turbinen det nå er søkt om er en IEC-klasse I.B. Dersom man legger vekt på det NVE beskrev i konsesjonen er denne mindre egnet for dette området.

Nielsen ber spesifikt om at NVE ikke skriver om hans klage, som han mener har skjedd tidligere. Videre viser han til brev fra Sandnes kommune, der det hevdes at NVE tillegger kommunen intensjoner den ikke har, og der de ber OED lese deres klage og ikke NVEs tolkning av klager.

Tidligere har OED poengtert til NVE at det er utbygger sitt ansvar velge turbiner samt plassering av disse, slik at norske retningslinjer overholdes. De ber derfor OED om å oppheve vedtaket til NVE og får utbygger til å velge turbiner samt plassering slik at ingen kan få støy eller skyggekast over det tillatte.

Forum for Natur og friluftsliv Rogaland (FNFR) har i brev av 19.02.2020 påklager NVEs vedtak. De begrunner son klage med at de mener vedtaket vil gi økte støyvirkninger for naboer, økt støy for dyreliv og med mulige helsevirkninger, spesielt for sårbare grupper som barn, som ikke på egen hånd kan komme seg til stille og sikre områder.

FNFR begrunner videre sin klage på visuelle virkninger, manglete utredninger, blant annet tilknyttet virkninger for naturområder, lokalbefolkning og velferdstap, hubro mm. På dette grunnlag kreves det nye fagkyndige vurderinger og involvering av interesser. Tidligere lovbrudd, som skissert av kommunen og andre må gås i sømmene og rettes opp. Inntil OED eventuelt gir en grundig forklaring på hvorfor ikke deres merknader om skjerpede krav, lokal kunnskap og faglig innsats skal brukes ber de om full stopp i arbeidene med vindkraftverket.

Ole Andre Auestad skriver i brev av 21.02.2020 at de påklager NVEs vedtak på vegne av 54 naboer. De begrunner sin klage med at de mener NVE ikke har tatt hensyn til innvendinger angående støy og skyggekast. Det legges derimot opp til at konsesjonær skal dokumentere dette i etterkant. Det er ikke redegjort for hvilke avbøtende tiltak som skal gjennomføres. Naboene er bekymret for at hensyn til konsesjonærs økonomi og produksjon i etterkant vil vektes høyere en naboers helse og livskvalitet. Støyberegningene som foreligger viser at det kan være sært utfordrende å ha en full produksjon uten å overstige worst case-nivå på Lden 45 dBA, jf. M-128. De finner det uhørt at en endring fra opprinnelig 7 boliger innenfor støysonen kan økes til omlag 112 berørte hus/bygninger som får Lden 40 eller mer.

Det er beskrevet at 24 boliger blir utsatt for skyggekast over grensen på 8 timer i året, og at 27 boliger blir utsatt for over 30 minutter i løpet av en dag i løpet av et år. For å sikre at grensene ikke overskrides, er avbøtende tiltak systemer som stenger ned driften når en av grensene er nådd. Det må stilles krav til dokumentasjon både på at grensene er overholdt, og i hvor stor grad tiltak er satt i verk.

Det er knyttet stor usikkerhet til hvordan høyden på turbinen måles og om dette vil kunne utløse krav om merking med hvitt høyintensitets lys, som er i tråd med Luftfartstilsynets regelverk for luftfartshinder som overstiger 150 m. Tiltakshaver kommer med varierende opplysninger om høyde på turbiner mellom 148,8m og 150m.

Tove Iren Skaar skriver i brev av 21.02.2020 at hun påklager NVEs vedtak. Hun mener at NVE ikke kan underbygge sitt vedtak med tidligere vedtak i saken. Hun mener at dette blir en ulogisk sirkelformulering som også er påpekt av Sandnes kommune og 54 naboer i saken. Tidligere vedtak er påklaget, og konsesjonsprosessen skal nå gjennomgås og forbedres. Dette må også gjelde påbegynte prosjekt som Vardafjellet, der konfliktnivået nå er så høy at OED må ta ansvar.

Skaar påpeker visuelle virkninger og mener at en rekke naboer ikke har vært vurdert som part i saken. Hun mener også at NVEs behandling av saken ikke har vært tilstrekkelig vedrørende informasjon til berørte. På dette grunnlag mener Skaar at den opprinnelige høringsrunden for MTA-detaljplanen ikke er gyldig og at dette setter hele konsesjonens gyldighet i tvil. Dette er underbygget med fylkeskommunens syn på saken. Hun mener også at vindkraftverket ikke oppfyller Energilovens formålsparagraf ettersom en rekke direkte og indirekte virkninger ikke er tilstrekkelig behandlet eller hensyntatt, herunder negativ økonomisk og helsevirkninger tilknyttet støy, tap av utsikt bortfall av turområder, virkninger for fugl mm.

Motvind Norge skriver i brev av 20.02.2020 at de påklager NVEs vedtak. Klagen begrunnes med trinnvis økning av støyvirkninger og manglende konsekvensutredninger. Konsekvensutredningen som ligger til grunn for konsesjonen ble foretatt i 2013 basert på en utbyggingsløsning på 20,7 MW, turbiner på 2-3 MW, en turbinhøyde på 130 meter, visualisering av 130 meter, 8 involverte grunneiere, og med konsekvens for 7 støyutsatte boliger. Den samme konsekvensutredningen ligger til grunn for utbyggingsløsningen som nå er godkjent av NVE på 30 MW, turbiner på 4,3 MW, en turbinhøyde på 150 meter, 8 involverte grunneiere, visualisering av kun 130 meter og 60 støyutsatte boliger. Konsesjonen som er gitt avviker vesentlig og er dermed ikke konsekvensutredet. Motvind mener på dette grunnlag at beslutningen som er fattet bygger på et begrenset faktagrunnlag.

Motvind presenterer konsesjonshistorikken i saken og skriver at det kun er foretatt undersøkelser for hubro i ettertid før utvidelsene. Norsk rettspraksis tilsier at det skal mye til for at mangelfull etterlevelse av konsekvensutredningsforskriften skal medføre ugyldighet. Men denne praksisen mener det at kan vise seg å komme i konflikt med EU-domstolens rettspraksis der det er plikt til konsekvensutredninger etter EU-direktivene.

To forhold av betydning fra EU-domstolen gjelder begge manglende helhetsvurdering. Domstolen har for det første gjentatt at formålet med direktivet ikke kan omgås ved å splitte prosjekter opp i mindre delprosjekter (såkalt «salami slicing»). I tilfeller hvor flere prosjekter sett i sammenheng kan ha vesentlige virkninger for miljøet, har domstolen konkludert at det er nødvendig å vurdere prosjektene samlet som en helhet (ref. f.eks. ref. Case C-392/96, Commission v. Ireland, paragraphs, 76, 82). Dernest har domstolen fremhevet at beslutninger som skjer gjennom flere ledd skal vurderes som en helhet. (ref. Case C-508/03, Commision v United Kingdom, paragraph 103-106).

Dette er relevant for Vardafjellet vindkraftverk, hvor det er foretatt 4 utvidelser uten at det har utløst ny konsekvensutredning. Visualisering, visuell dominans, fare for iskast, ny skyggekastvurdering, fare for fugl med økt vingespenn, konsekvenser for folkehelsa og lokalbefolkningens helse osv. er ikke vurdert for den endelige utbyggingsløsningen. Helhetsvurderingen av samfunnsnytte med over 60 boliger innenfor støyradiusgrensen er ikke tatt.

Motvind Norge mener det må bero på feil lovforståelse at en økning av dette omfanget og over en periode på 6 år, ikke anses som å utløse konsekvensutredning. Riktignok ble anlegget godkjent med en (høyst unormal) ramme på installert effekt fra 20,4 til 30 MW, men kravet til KU utløses når et tiltak er konsesjonspliktig, dvs. over 1 MW. Når totalt antall installert effekt øker med nesten 10 MW over en periode på 6 år, og vi vet at antallet boliger som berøres av støy har nådd over 60 med den nye utbyggingsløsningen, bør det utløse et krav om ny konsekvensutredning. At ingen andre vindkraftverk i Norge berører så mange mennesker med støy per installert MW burde også tas i betraktning. Dette forsterkes av at konsekvensutredningen fra 2013 samlet sett var negativ til utbyggingen. Kun to av 17 temavurderinger hadde positiv verdi, og denne verdien var lav (+1). De fleste høringsinstanser var negative, herunder Rogaland fylkeskommune og Forsvarsbygg, og Miljødirektoratet vurderte konfliktnivået til C-D i forhold til naturmiljø (hvor E har størst konfliktnivå). Alt dette er indikatorer på at det burde foretas en ny vurdering av den endelige utbyggingsløsningen. På bakgrunn av dette krever Motvind Norge at det gjennomføres ny konsekvensutredning for Vardafjellet vindkraftverk, og at det vedtas utsatt iverksettelse inntil denne foreligger.

Motvind mener at NVE har begått saksbehandlingsfeil gjennom manglede varsling og at dette er brudd på forvaltningsloven. Praksisen med å overlate forvaltningsetatens oppgaver til private utbyggere, gjentas i mange vindkraftsaker, og er høyst kritikkverdig. I Vardafjell-saken er det også overlatt til utbygger å underrette grunneierne om at de har fått ekspropriasjonsvedtak. Det overlater til tilfældighetene om berørte parter får den informasjonen som setter dem i stand til å ivareta sine interesser, og de som ikke varsler får ikke klagerett og underretning om vedtak.

Manglende konsekvensutredninger om støy og andre virkninger av endringene har fått flere følger. Plan- og bygningslovens § 19-2 setter strenge kriterier for når en dispensasjon kan gis. Blant annet må det foreligge en klar overvekt av fordeler. Vedtaket om dispensasjon fra LNF-formålet i kommuneplanen ble fattet 14. juli 2017, på bakgrunn av den første utbyggingsløsningen på 20,7 MW og 130 meter høye turbiner, og er begrunnet med at vindkraftverket hadde fått konsesjon og at alle parter var hørt i den forbindelse. Når det i ettertid blir klart at antallet berørte er 7 ganger høyere enn det faktum vedtaket bygger på, stilles vedtakets gyldighet i tvil. NVE/OED bør på denne bakgrunn pålegge konsesjonær å gjennomføre en ny helhetlig konsekvensutredning for å få klarhet i om vindkraftverket er i tråd med gyldig planvedtak. Dette vil Motvind Norge også ta opp med Sandnes kommune.

I folkehelseloven § 22 pålegges statlige myndigheter å vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant. Faktum i forhold til støy er endret etter at konsekvensutredningen ble foretatt, og antallet støyutsatte er nå så mange at det er grunn til å stille spørsmål ved om plikten til å vurdere konsekvensene for befolkningens helse er utløst. Motvind Norge anmoder NVE og OED om å vurdere om plikten i folkehelseloven § 22 er utløst for Vardafjellet vindkraftverk.

Motvind mener at konsesjonen ikke har tilstrekkelig hjemmel i energiloven. Arealinngrepet på Vardfjell er ikke nødvendig pga. energibehovet, men iverksettes fordi vindkraftverket pga. økonomiske virkemidler gir økonomiske fordeler for konsesjonær. Begrunnelsen for å bygge ned Vardafjell, med støykonsekvenser for 60 boliger, er altså rent bedriftsøkonomisk, og Motvind Norge mener energiloven § 3-1 ikke gir tilstrekkelig hjemmel når anlegget kun har bedriftsøkonomiske fordeler, og ikke kan begrunnes med forsyningssikkerhet eller andre argumenter som kan betegnes som samfunnsmessig rasjonelle. Det er ikke åpenbart at det er samfunnsmessig rasjonelt å forbruke natur på denne måten når arealinngrep er vurdert som det største problemet for biologisk mangfold på jorda av FNs naturpanel.

Ifølge plan- og bygningsloven skal alle tiltak og vedtak om arealer fattes med utgangspunkt i formålet om bærekraft. Ingen av arealene i vindkraftkonsesjonene vi har sett har en slik bærekraftsvurdering, heller ikke den for Vardafjell. Det har aldri tidligere i energilovens historie vært en situasjon der energianlegg etter energianlegg på samlebånd, er utviklet i en strukturert forretningsprosess for så å bli solgt til utenlandske eiere (franske for Vardafjell). Dette til tross for at målene i fornybardirektivet og elsertifikatloven er nådd. Statnett har uttalt at det ikke er behov for mer kraft. Men hverken forvaltningen eller politikerne er tilsynelatende villige til å sette en øvre grense for kraftproduksjonen. Argumentasjonen vi har sett er fordi en øvre grense vil kunne forstyrre markedet. Energimarkedet er riktignok konkurransutsatt, men vi kan ikke se at det er hjemmel i energiloven for å konkurransutsette natur- og fjellarealene i Norge, selv om de brukes til energiproduksjon. De økonomiske driverne medfører at enorme LNF-områder kapitaliseres og selges til utenlandske eiere uten at premissene for dette er en del av energilovens system. Når folk får bevissthet om det som skjer, oppfattes regimet også som i strid mot den alminnelige rettsoppfatning. Det norske folk har et eierforhold til fjellene gjennom allemannsretten, selv om ikke alle er grunneiere.

Motvind mener at ekspropriasjonsvedtak er fattet på feil grunnlag. De skriver at det å inngå minnelig avtaler med grunneiere under trussel om ekspropriasjon, eller tvinge grunneiere til å gi fra seg rettigheter til grunnen, for dette formålet ikke er dekket av oreigningsloven. Tillatelse til ekspropriasjon innebærer tvangsavståelse av eiendom og rettigheter, og krever ihht grl. § 113, tydelig hjemmel i lov. Hvis OED likevel finner at hjemmelen i oreigningsloven § 2, 1. ledd er dekkende, ber Motvind Norge om at dette begrunnes i vedtaket. Motvind Norges mener det er åpenbart tvil om inngrepet er mer til gagn enn til skade, og at ekspropriasjonsvedtaket som ble gitt ikke har hjemmel i oreigningsloven § 2.2.ledd.

Konsesjonen hviler på så mange vesentlige og alvorlige feil at det til sammen innebærer at konsesjonen er ugyldig og må trekkes tilbake.

Fylkesmannen i Rogaland skriver i brev av 21.02.2020 at de påklager NVEs vedtak. Klagen er begrunnet med manglede konsekvensutredninger, manglede vurdering av naturmangfoldloven §8-12 for endring av turbintype og på grunn av at de mener MTA planen inneholder flere feil og mangler som bør revideres som følge av planendringen.

Fylkesmannen påpeker at det ikke er stor forskjell på turbinene som nå godkjennes, og de som ble godkjent i 2018, men at det er stor forskjell på turbinene som ble meddelt konsesjon og som er konsekvensutredet, det som nå planlegges bygget. Fylkesmannen skriver at de ikke fikk søknaden fra 2018 på høring, og at de som følge av dette ikke var en del av denne godkjenningen.

Fylkesmannen viser til forskrift om konsekvensutredning, § 10 vedrørende tema som kan komme i konflikt med utbyggingen, herunder virkninger for kystlynghei og hubro. Vider viser de til § 19 vedrørende krav til konsekvensutredninger, blant annet vedrørende utredning av alternativ utforming, teknologi, omfang og målestokk, og sammenligning av virkninger av alternativer. På dette grunnlag mener de at utredningen som ligger til grunn for detaljplanen er utdatert, og at denne ikke tilfredsstillere kravene i forskriften eller NVEs krav til konsesjonær, som fremlagt i brev av 04.07.2019.

Fylkesmannen er svært skeptisk til at det i MTA planen fremgår at det skal bygges traktorveger i tillegg til internvegnett etter ønske fra grunneier, og at gjødsel kan benyttes i områder der veien er nær dyrket mark. Spredning av naturgjødsel er forbudt i medhold av gjødselvereforskriften, og NVE må sørge for at ikke MTA gjør det enkelt å kjøre gjødsel inn i området, for å ivareta kystlyngheia. Videre savner de en overordnet risikovurdering for vindkraftverket i anleggs- og driftsfasen, og mener at MTA utydelig vedrørende massehåndtering. Videre mener de at det hadde vært ønskelig om turbinene lå mest mulig samlet i planområdet, for å redusere virkninger for kystlynghei og hubro.

Vedrørende støy og skyggekast konstaterer de at det knyttes usikkerhet til de beregningene som er gjort og mener at konsesjonenes bør formulering burde vært endret til skal formuleringer.

Områdeutvalg nord (Sviland, Hana og Riska) – tidligere Sviland bydelsutvalg i Sandnes kommune klager i brev av 11.02.2020 på NVEs vedtak. Områdeutvalget mener at innbyggerne rundt vindkraftverket og støyproblematikk ikke er tilfredsstillende vurdert og sender med dette en klage på vedtaket. Videre mener områdeutvalg nord at endringen på støy er så omfattende at det utløser krav om ny konsekvensutredning.

Områdeutvalget har fremlagt en figur som viser endring i støyvirkninger fra konsesjonssøknad til endret MTA plan. I konsesjonssøknad er det 7 hus over Lden 45 dBA, I siste endringssøknad er det 24 hus over Lden 45 dBA, ytterligere 17 hus på grensa og 71 hus mellom Lden 40 til 44 dBA. Totalt er det 112 hus over Lden 40 dBA. For konsesjonssøknaden er det 64 hus over Lden 40 dBA.

Områdeutvalget påpeker at støy har hele tiden vært et viktig tema i saken. Både i konsesjonssøknad, konsekvensutredning og MTA planer er støysituasjonen belyst. I alle disse dokumentene fremkommer det at det at boliger får støy over anbefalt grenseverdi. NVE sin håndtering av dette er å godkjenne fremlagte planer, samtidig som det stilles krav om at worst case skal legges til grunn, og at ingen boliger skal ha støy over Lden 45 dBA. Områdeutvalget skriver at forelagte søknader viser at disse støykravene ikke oppfylles med de turbinene søker ønsker. Områdeutvalget legger til grunn at det vil være behov for å iverksette tiltak for å få støyen ned på et akseptabelt nivå. I vedtaket er det ikke klargjort verken hvilke tiltak som skal gjennomføres for å redusere støyen eller virkninger av tiltak. Områdeutvalget mener at lokalbefolkningen og støysituasjonen for boliger ikke er tilstrekkelig sikret uten at det foreligger konkrete krav om tiltak. På dette grunnlag krever de at NVE sitt vedtak må konkretisere hvilke tiltak som skal gjennomføres og synliggjøre effekten av de ulike tiltakene.

Sandnes kommune klager i brev av 24.02.2020 på NVEs vedtak.

Formannskapet i Sandnes har enstemmig vedtatt rådmannens vurderinger i saken og at disse legges til grunn for utarbeidelsen av en klage på NVEs siste vedtak i saken. Kommunen påklager endring av detaljplan, endring av konsesjonsvilkår 12 og godkjenning av ny turbintype til Vestas V-117, og krever at NVEs vedtak av 31.01.2020 oppheves pga. saksbehandlingsfeil og brudd på lover, forskrifter og retningslinjer, jf. begrunnelsen i dette brev. Kommunen ber om at klagen gis oppsettende virkning etter forvaltningslovens § 42.

Kommunen skriver at godkjent endring medfører en økning i utnyttbar effekt på under 0,2 MW, men øker antall boliger som kan få støy over støygrensen fra 14 til 65 ift. vedtak av 26.11.2018. Det var 7

støyutsatte boliger ved konsesjonssøknad i 2013. Antall involverte grunneiere er fortsatt 8. Endringene av anlegget fra konsesjonssøknaden til nå er svært omfattende. Konsekvensutredning (KU) ved konsesjonssøknad dekker ikke noen av endringene. Sumbelastningen på folkehelse og lokalbefolkningens helse er ikke utredet. En vil ikke klare å holde seg innenfor støygrensen iht. støyretningslinjen T-1442 med de nå godkjente turbinene. Vilklårene for Sandnes kommune sine positive vedtak er i det alt vesentlige ikke fulgt opp. Fremtidig nedlegging og opprydding av anlegget og økonomisk dekning av kostnadene med dette er ikke sikret.

Kommunens ønsker å sørge for at vindkraftanlegget planlegges iht. norsk lov og god forvaltningsskikk, at det tas ansvar for folkehelse og befolkningens helse når en skal avgjøre hvilke nye miljøpåvirkninger bydelen og det regionale friluftsområdet skal utsettes for, og at nedleggelse og fjerning sikres økonomisk med utbygger som ansvarlig.

Denne klagen bygger videre på kommunens tidligere klage med vedlegg, datert 08.10.19. Det faglige bakteppet er kommunens høringsuttalelse datert 16.12.19, brev fra kommuneoverlegen datert 12.11.19, samt kommunens foreløpige tilbakemelding til ny høring datert 25.10.19.

Sandnes kommune mener det foreligger nye brudd på:

- Forvaltningsloven ift. tilrettelegging av informasjon og medvirkning
- Energiloven med forskrift ift. internkontroll, tilsyn, vilkår for nedleggelse og nabovirkninger
- Folkehelseloven ift. ansvar for kunnskap om konsekvenser for folkehelse
- Støyretningslinjen ift. håndtering av usikkerheten i støyberegningene
- PBL ift. uthuling av gitt dispensasjon fra kommuneplanen
- KU-forskriften ift. manglende oppdatering av kunnskapsgrunnlag og vurdering av samfunnsnytte

Videre mener kommunen fortsatt at konsesjonsvilkårene for Vardafjellet vindkraftverk må endres, jf. forrige klage, men med en innskjerping av støygrensen til 42 dB pga. usikkerheten i støyberegningene på +3 dB.

Kommunen mener videre at NVE i behandlingen av siste søknad ikke har svart ut høringsuttalelsene med vedtaks punkter fra kommunen eller fra andre høringsparter. Det oppsummeres i saksfremlegget og det gir et inntrykk av at de er vurdert og lagt til grunn. Vesentlige innspill, blant annet om KU, er utelatt i behandlingen. Det bes om at NVE retter dette opp og så gir høringspartene mulighet for tilsvaer, før saken eventuelt oversendes til OED for sluttbehandling.

Kommunen påklagde 08.10.2019 samtlige vedtak i saken. Det siste vedtaket fra NVE i saken datert 31.01.2020 imøtegår i liten grad det som allerede er påklagd, og klagen opprettholdes.

Ivar Løland klager i brev av 09.01.2020 på NVE's vedtak av 10.12.2019 om endret plassering av nettstasjon. Løland begrunner sin klage med at han mener søknaden er for mangelfull. Kartet har dårlig oppløsning, ingen målestokk, og det er kun to røde ringer som viser gammel og ny plassering av nettstasjon. Det er ingen beskrivelse av selve nettstasjonen. Dette mener han at er i strid mot forvaltningsloven §16 og burde ikke vært godkjent av NVE.

Løland mener videre at hans merknader til prosjektet ikke er hørt og at han ikke har fått lik behandling som andre høringsparter. Andre høringspartnere har fått tilsendt tegninger samt annen relevant

informasjon, og de har fått forlenget høringsfrist. Løland opplyser at han verken har fått tegninger eller annen dokumentasjon som han har bedd om, eller forlenget frist for høringsuttalelse.

Den nye plassering av nettstasjonen er ca. 600 meter vekk fra godkjent konsesjonsområde, og i Lyse nett sitt konsesjonsområde for kraftlinje. Når Lyse nett søkte om konsesjon, var ikke nettstasjonen med i konsesjonssøknaden. Nettstasjonen har ingen tilknytning til kraftlinjen som ligger i konsesjonsområdet. Løland mener på dette grunnlag at NVE må kunne framlegge dokumentasjon for at de er fritatt plan og bygningsloven paragraf §20-6 samt byggeforskriftene §4-3.